

— (*Čitalnica prihodnjo nedeljo*) napravi prvo zimsko „besedo“. Program kaže, da bode posebno zanimiva. Ta-le je: 1) Čitalnica svojim! prolog, zložila gospá Luiza Pesjakova, govori gospá Kornelija Šolmajerjeva. 2) Puška na klin; moški zbor. 3) Solza. Samospev za bariton od Helcel-na, poje gosp. Koloreto. 4) O plesu, črtice iz zgodovinskega, narodnega in zdravniškega ozira. Berilo, spisal dr. Karol Bleiweis. 5) Naše gore; moški zbor. 6) Mutec, vesela igra v enem aktu, poslovenil Davorin Bolè. — Začetek ob 7. uri zvečer. — Čitalnični odbor vabi vljudno tukajšnje in vnanje ude.

— („Sokol“) bo v četrtek 27. dan t. m. (jutri) ob 8. uri zvečer v krasnih prostorih g. Tavčarjeve restavracije napravil veliko soaréjo na korist postojnskim pogorelcem. Jako zanimivi program te veselice, pri kateri bo razen pevskega zbora Sokolovega sodelovala izvrstna vojaška godba grof Huynovega polka, razvideti je iz velikih na oglih nabitih listov in iz povabil, ktera so se pošiljala po hišah. Vstopnina znaša 30 kr. za osobo.

— (*Sokol.*) Služba telovadnega učitelja je izpraznjena. Ponudbe sprejema odbor do 15. novembra, pri katerem se tudi zvedó pogoji.

— Gospá Pfeiferjeva se je odpovedala pravic do Vodnikovega rokopisa, ktere je imela kot dednica gosp. M. Kastelca, ter izrekla, da prepustí rokopis Matici slovenski.

— (*Dr. Klun, c. k. ministerski svetnik, še od druge strani ogledan.*) Na Dunaji se je vršila te dni pred deželno sodnijo velika pravda o zadevah družbe za vvaževanje in izvaževanje blagá (En- und Import-Gesellschaft), pri kateri so se velike goljufije godile. Tožen je bil načelnik družbin Auspitzer in tudi dr. Klun za pričo poklican pred sodbo zato, ker je bil Verwaltungsrath pri tej družbi. Iz dunajskih časnikov povemo, kaj je Auspitzer govoril, rekoč: „Ministerski svetovalec in takrat državni poslanec prof. dr. Klun pripoveduje zmirom le o opoziciji in družih rečéh. Jaz moram pravo povedati. Dr. Klun je takrat vredoval časnik, ki mu je bilo imé „Volkswirth“. Vsak teden enkrat je o našem društvu kaj pisal. Zato je zahteval strašansko plačilo, in sicer toliko, da je dobil za 3000 gold. akcij. Prav zastonj je te akcije dobil, kajti spisaril si jih je samo s svojimi inserati; zato mu je pač lahko bilo prodati akcije z zgubo 10 odstotkov. Gospod doktor je imel dobro srce. Za vsaki zapisnik si je zarajtal 5 gold. Pa vsaj ni bil več vreden. (Smeh.) On je bil, ki je v gospodarskem odboru vpeljal turnus in zahteval, da za vsak dan se zarajta 5 gold. In ko se je to zgodilo — je dr. Klun imel največ turnusov. (Začudenje.) Zapisnike je pisal, kakor se mu je zdelo. Dal jim je obraz po svoji volji. Ko so se zapisniki brali, je nastal večkrat prepír, ki je bil enkrat tako hud, da je gosp. Reiter gosp. dr. Klunu v obraz rekel, da zapisnike kazí (začudenje.) Naposled so gospodje gospodarskega odbora rekli: „Čemu nam je treba tega možá? Odkupimo mu akcije, tako se ga znebimo“. (Veliki smeh.) Iz tega vidite, gospoda, po katerem stroji je bila opozicija ministerskega svetovalca dr. Kluna! Jaz sem se mnogokrat upiral proti silnem plačilu za njegov časnik, in zato me ni mogel trpeti. — Tako je Auspitzer opisal ministerskega svetovalca dr. Kluna. Kako, da „Tagblatt“ molčí? Zakaj nima besede, da bi branil „zastopnika velikih posestnikov kranjskih“? Sicer bi imeli „Tagblattu“ danes še marsiktero povedati, pa nam prostora manjka; zato drugi pot.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Čas se bliža, da se zopet začne državni zbor; ministerstvo pa je v čedalje večih zadregah. Da bi se iz teh rešilo, skuša dvojno pot: na Českem namreč po volitvah velikih posestnikov si pridobiti podpore v državnem zboru, Poljake pa na svojo stran privabiti s tem, da jim dá posebnega ministra za Galicijo. Mar misli s tem dognati „spravo“? Nikoli! Če si tudi Poljake privrže, ne bode s takim postopanjem ostale državopravne opozicije vkrotilo, — nemški ustavoverneži pa so mu že tako sovražni, da ne mislijo na nič drugega nego na to, da ga pokopljejo. Tako zagrizeni protivniki so mu, da neki še v delegacije ne bodo hoteli voliti, dokler ono ne odstopi. Prečuden je tedaj prizor, ki ga kaže prihodnost: če Nemci ne dobijo večine, ne marajo za zbor, — če pa so Slovenci, Tirolci in njihovi družniki v manjšini, gotovo ne bodo Nemcem za norce.

Česko. — Tukaj je jako živahna agitacija za volitve poslancev v državni zbor; tri stranke delajo na vse kriplje, kajti med národno slovansko in ustavoverno nemško je zdaj še v l a d a stopila s svojimi kandidati, ki so vsake baže pol.

Ogersko. „Mrtvi jezdijo hitro.“ Magjari niso več s tem zadovoljni, da imamo skupno armado, poslanec Koloman Tisza je v deželnem zboru stavil predlog, naj zbornica sklene, da bode ogerska armada samosvojna.

Iz Rima. — Papež še biva v Rimu. 1. svečana 1871. leta — pravijo — postane Rim glavno mesto Italije in takrat zapustí papež mesto.

Iz francosko-pruskega bojišča. Pruska armada še zmirom ni začela bomb metati v Pariz. To odlašanje dela nevoljo med Nemci, pa tudi Parižani že vsak dan nevoljno čakajo boja. Gotovo je, da je nemška armada 14. dan t. m. zeló tepena bila in da lakota in boleznijo zeló tarejo, zato se že za gotovo sliši, da se snujejo pogoji za primirje; al dolga je še pot do mirú, kajti Prusi so prenapeti v svojih zahtevah, Francozi pa ne pedí svoje zemlje nočejo odstopiti. Sliši se, da Prus, ako vzame Pariz, hoče spet Napoleona posaditi na prestol, — al Napoleonu očetu kakor sinu njegovemu je odkljenkalo za vselej.

Milodari za pogorelce v Postojni: Od sitarske družbe v Stražišči 5 gold.

Žitna cena

v Kranji 17. oktobra 1870.

Vagán pšenice 5 fl. 80. — rži 4 fl. 20. — ječmena 2 fl. 10. — ovsa 1 fl. 90. — soršice 4 fl. 40. — ajde 3 fl. 20. — prosa 2 fl. 50. — krompirja 1 fl. 55. — fižola 3 fl. 84.

Žitna cena

v Ljubljani 22. oktobra 1870.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. — — banaške 5 fl. 92. — turšice 3 fl. 88. — soršice 4 fl. 20. — rži 5 fl. 30. — ječmena 2 fl. — — prosa 2 fl. 90. — ajde 2 fl. 70. — ovsa 1 fl. 90. — Krompir 1 fl. 50.

Kursi na Dunaji 25. oktobra.

5% metaliki 57 fl. 15 kr. Ažijo srebra 121 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 66 fl. — kr. Napoleondori 9 fl. 84 kr.